

Çağla Tuğba Dortluoğlu
Uzman Klinik Psikolog

“ Özel öğrenme güçlüğü tanısı alan çocuklar akademik alanda güçlük yaşarlar. Zeka düzeyleri normal seviyede olmasına rağmen geç öğrenirler. Zor algılarla, kısacası öğrenmekte güçlük çekerler. ”

Tedavinin başarısı, vakanın çok iyi değerlendirmesine bağlı...

Özel Öğrenme Güçlüğü

Çocuklar normal ya da yüksek zeka seviyelerine sahip olup yine de öğrenemeyebilirler. Belirgin öğrenme yetersizlikleri görme, işitme, heyecanlar ya da zihinsel kapasitenin bozukluğu değildir. Bunlar, bilgi edinme ya da bu bilgiyi ifade etmede zihinsel süreç bozukluklarıdır. Öğrenme yetersizliği ile birlikte davranışları ayarlamada (self regulatory behavior), sosyal algıda ve sosyal ilişkilerde de problemler olabilmektedir. Fakat bunların hiçbiri kendi başına öğrenme yetersizliğini oluşturmamaktadır. Öğrenme yetersizliği diğer özel durumlarıyla (örneğin duyuşal yetersizlik, zihinsel gerilik, sosyal ve duygusal bozukluk) veya dışsal etkenlerle (örneğin kültürel farklılıklar, yetersiz ve uygun olmayan öğretim gibi) bir arada görülse de, bu durumların veya etkenlerinin sonucu olarak ortaya çıkmamaktadır.

Özel Öğrenme Güçlüğü DSM IV de dört grupta incelenir.

- 1-) Okuma Bozukluğu (Disleksi)
- 2-) Aritmetik Bozukluğu (Discalculi)
- 3-) Yazılı Anlatım Bozukluğu (Disgrafi)
- 4-) Başka türlü adlandırılmayan öğrenme bozuklukları.

Öğrenme Güçlüğü Tanısı Alan Çocuklar

Özel öğrenme güçlüğü tanısı alan çocuklar akademik alanda güçlük yaşarlar. Zeka düzeyleri normal seviyede olmasına rağmen geç öğrenirler, zor algılarla, kısacası öğrenmekte güçlük çekerler. Yeterlerini tam anlamıyla ortaya koyamazlar. Bu nedenle genelde sınıf arkadaşlarına oranla derslerde geri kalırlar, dersi takip etmekte zorlanırlar. Ders takibinde zorluk ve öğrenmede güçlük zamanla derslere karşı motivasyonu azaltan bir duruma haline

gelir. Bunun sonucunda okula ve derslere karşı isteksizlik, ders sırasında huzursuzluk dikkati çeker. Akademik alandaki bu başarısızlıkları ailelerinden ve öğretmenlerinden olumsuz tepkiler almasına sebep olur. Bunun yanında arkadaş grubunda da alay konusu olabilir. Derslerdeki başarısızlığı nedeniyle çevreden olumsuz tepkiler alan çocukların özgüvenleri de azalır. Benlik algıları ile ilgili psikososyal problemler yaşarlar.

Genel görüşe göre; öğrenme bozukluğunun erkeklerde daha sık görüldüğü kabul edilmektedir. Çeşitli yayınlarda erkeklerde 3:1-5:1 oranında daha fazla görüldüğü bildirilmiştir. Ancak son yapılan çalışmalara göre kızlarda da erkeklere yakın bir oranda öğrenme bozukluğunun görüldüğü saptanmıştır.

Değerlendirme kimler tarafından gerçekleştirilecektir?

Bu süreçte multidisipliner bir takım rol oynamalıdır. Diğer bir deyişle farklı eğitim ve deneyim süreçlerinden geçmiş olan birden fazla uzman değerlendirmeleri yapmalıdır. Değerlendirmeleri yapacak uzmanların arasında çocuk

ve ergen psikiyatristi, klinik psikolog, okul rehber öğretmeni ve sınıf öğretmeni sayılabilir.

Tedavisi

Öğrenme bozukluğunun sağaltımında ilaç tedavisi kullanılmaz, tedavi eğitimle gerçekleşir. Ancak hiperaktivite veya dikkat eksikliği gibi durumların varlığında ilaçla destek sağlanır.

Öğrenme güçlüğü olan çocuk ve gençlerin eğitimi sadece normal sınıf müfredat programı ve özel derslerle gerçekleşmemektedir. Tanı konulup değerlendirme yapıldıktan sonra oluşturulan özel eğitim programıyla ve psikopedagojik yaklaşımla yapılacak eğitimsel terapiyle öğrenme gerçekleşebilmektedir. Terapinin başarısı vakanın çok iyi değerlendirilmesine bağlıdır.

Psikolojik terapi yapılmazsa öğrenme bozukluğu kendiliğinden düzelmemektedir. Terapinin amacı; her

çocuğun ihtiyacı doğrultusunda öğrenme deneyimleri kazanmasını sağlamaktır. Tanı sonucunda özel bir eğitim programı oluşturulur.

Tedavi sırasında uygulanacak psikopedagojik programın ilkeleri:

- 1-) Sorunla ilgili öncelikle ebeveyni bilgilendirmek.
- 2-) Çocuğun öğretmenini varsa PDR servisini bilgilendirmek ve işbirliği yapmak.
- 3-) Yetersiz, sorunlu olan becerileri geliştirici özel eğitim programı hazırlamak, hedefleri saptamak.
- 4-) Terapi programı uygulanırken adımların küçükten büyüğe, kolaydan zora, yakın hedeflerden uzak hedeflere doğru pekiştirilmesine dikkat etmek.
- 5-) Geri bildiren, farkına vardırıan, düzelttiren bir yaklaşımla çocuğun hatasını fark edip düzeltmesine fırsat vermek.

6-) Anne-babayı, çocuğun öğrenme, ders çalışma, davranış ve alışkanlıklarındaki sorunlarla nasıl baş edecekleri konusunda eğitmek, onlara danışmanlık yapmak.

7-) Öğrenme güçlüğüne eşlik eden benlik saygısı, sosyal beceriler ve duygusal-davranışsal sorunlar için bireysel-grup terapiye yönlendirmek.

8-) Periyodik olarak değerlendirmek, devam eden sorunlar için yeni programlar hazırlayıp yeni hedefler belirlemek.